

T(R)ÒPICS

Amb guants i mà esquerra

MARCEL·LÍ BORRELL
COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

"Hollywood ven sabates, jo fabrico guants". Així es definia el gat vell Robert Altman. Felí i per tant esquerp amb la indústria de Hollywood, ha fet el definitiu mutis pel foro (ei, "foro", no pas "fòrum"). Segons que diuen les agències de notícies, Robert Altman (Kansas City, Missouri, 1925) moria el passat dilluns, 20 de novembre. Havia nascut un altre 20 (de febrer). Curioses coincidències. Fill d'un agent d'assegurances de vida i d'una catòli-

ca que es volia assegurar l'eternitat, en Bob va passar per l'adreçador dels jesuïtes. Tot un estigma positiu. No obstant (o potser per això), en esclatar la Segona Guerra Mundial pilotava un B-52 llençant bombes sobre Alemanya. Penedit, en la postguerra va intentar viure de tatuar gossos. Mala cosa entre un gat i uns gossos. El fracàs fou tot un èxit. I d'aquí a la tele (*Bonanza*, *A. Hitchcock dirigeix*). Contumaç, als quaranta tres anys debuta en el cinema amb *Countdown* (Compte enrera). Del 1968 al 2006, la contra-rellotge de 28 films. El darrer i pòstum, *A Prairie Home Companion*. Com el general Custer, moria amb les botes posa-

des. Altman va ser un esquerrà tostat en terra de liberals, neoconservadors optimistes que igual votaven Kennedy com Bush. Altman sovintejava el teatre marginal, el de la contra cultura ianqui dels suburbis urbans, quan el teatre *crudité* sortia al carrer per empaitar confiats vianants que encara somiaven truites amb el somni americà. El 1976, fa just trenta anys, Altman dirigia la versió cinematogràfica d'*Indis*, el text teatral del combatiu A. Kopit, on un Buffalo Bill amb jeia de P. Newman es dedica a revisar el dubtós glamur del Far-West amb l'inefable *Show del Salvatge Oest* d'opereta. Després vindrien els relats corals: *Vides croades*, *Prêt-*

a-porter, *El joc de Hollywood*, *Gosford Park*. Un rigorós i optimista ajust de comptes amb la Gran Encisadora. Tot i vorejar el deliri narratiu, Altman sempre es quedava amb els seus incondicionals. Coses. I *stars*: de la S. Loren a Fernando Rey, de la Glenn Close a V. Gassman... A la manera orgiàstica del nostre Luís G. Berlanga (o la paella valenciana de mar i muntanya existencial i cinematogràfica), Altman perseguia el tumult de la vida, és a dir, de quan les persones en societat segreguem humors de bons/mals averanys. Que com el gran Shakespeare, fill del John ídem veí d'Stratford-upon-Avon en temps de la reina Isabel Primera, vivia de fabricar uns guants que haurien de servir al seu díscol fill per temptar la fortuna en els escenaris. Altman també va fer *guants* per a l'esquerra. Per a dir la seva. I viure'n. Un llarg adéu, mestre.

La Raïana 26-11-06